

Studentennummer:

Naam:

Examen *Onderwijskunde*
Academiejaar 2009-2010

5 januari 2010 - Eerste zitting

Lees het volgende vóór je start met het oplossen van de vragen:

- Let op! Dit examen is deels gebaseerd op casusposities die ook in het examen voor de eerste zitting werden gebruikt. Maar de stellingen die naar voren worden geschoven zijn nieuwe stellingen!!
- Plaats op elk blad van deze examenbundel je naam en studentennummer!
- Heb je dat ook gedaan op je roze scoreformulier?
- Het permutatienummer (versienummer van het examen) wordt door ons ingevuld.
- Bij elke vraag is slechts één antwoordalternatief juist.
- Het aanduiden van een juist alternatief levert een positieve score op.
- Er wordt geen giscorrectie toegepast.
- Ongeveer de helft van de vragen peilt de beheersing op het weet- en inzichtsniveau. De andere helft peilt vooral de beheersing van de cursus op het toepassingsniveau.
- Let op met de stellingen. Ze zijn waar of onwaar. Gebruik de informatie uit de stellingen dus niet ondoordacht bij het beantwoorden van vorige of volgende vragen.
- Succes!

Vraag 1

Lees het volgende uittreksel uit De Standaard van 9 december 2009 en beoordeel vervolgens de stellingen.

'Leerplicht volstaat niet meer'

Naar aanleiding van spijbelcijfers in Antwerpen laait het debat rond het verplichten van een diploma weer op.

'Er moet iets gebeuren. De leerplichtwet – die stelt dat je tot je achttiende naar school moet – volstaat niet langer. Er is meer nodig als we het aantal ongekwalificeerde jongeren op de arbeidsmarkt willen beperken', zegt de Antwerpse schepen van Onderwijs, Robert Voorhamme (SP.A). Hij vindt dat de nadruk meer moet liggen op het behalen van een diploma. Voorhamme doet die uitspraak naar aanleiding van de Antwerpse spijbelcijfers.

Daaruit blijkt dat de helft van de hardnekkige spijbelaars achttien of ouder is. 'In sommige richtingen van het beroepsonderwijs kampt driekwart van de leerlingen met schoolachterstand. In de laatste jaren van het middelbaar zit dus een heel pak meerderjarigen. Als zij spijbelen, hebben we geen stok meer achter de deur.'

Mieke Van Hecke, de directeur-generaal van de katholieke onderwijskoepel, heeft oren naar het probleem dat Voorhamme aankaart. 'Maar je kan niemand verplichten om een diploma te behalen', zegt ze.

1. De leerplicht is een variabele uit de context op het macroniveau van het referentiekader.
2. Mieke Van Hecke is hier een "instructieverantwoordelijke" op het macroniveau.
3. Het Antwerpse stedelijk onderwijs is een actor op het mesoniveau.
4. Schoolachterstand waarvan sprake in dit artikel is een aspect van de organisatie op het macroniveau van het referentiekader.

Beoordeel in verband met dit artikel de volgende stellingen:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 2

Lees het volgende uittreksel uit De Standaard 27 november 2009

Op school betere score voor rijexamen: De professionele begeleiding en de vertrouwde omgeving doen de slaagkansen stijgen

43.784 laatstejaars van het secundair onderwijs kregen vorig schooljaar een voorbereiding op het theoretisch rijexamen en 35.691 van hen legden het examen ook af op school. Het project Rijbewijs op School werd gelanceerd en betaald door de vorige minister van Mobiliteit, Kathleen Van Brempt (SP.A), en uitgewerkt door de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV). Professionele rijinstructeurs gaven acht uur theorieles op school. De VSV stelt vast dat het algemene slaagpercentage hoog lag: 60,2procent. In de examencentra ligt het op 43,1 procent.

De leerlingen van het algemeen secundair (ASO) scoren met 82,6 procent het best, gevolgd door de collega's van het technische (TSO). Die van het beroepsonderwijs stranden op 38,5 procent. 'Mogelijk een kwestie van motivatie. Nochtans hebben net deze jongeren snel een rijbewijs nodig als ze zich na hun schooljaren op de arbeidsmarkt begeven', zegt Eddy Klynen, coördinator van de VSV.

Beoordeel in verband met dit artikel de volgende stellingen:

1. Het project waarvan sprake in dit artikel is een maatregel m.b.t. een component van het didactisch handelen op het macroniveau in ons onderwijskundig referentiekader.
2. Kathleen Van Brempt is een actor in de context op het macroniveau in ons onderwijskundig referentiekader.
3. De slaagcijfers van de leerlingen ASO zijn een kenmerk op het mesoniveau in het onderwijskundig referentiekader.
4. Als verklaring voor de lagere slaagcijfers van BSO-leerlingen wordt verwezen naar de kenmerken van de actor op het microniveau van het onderwijskundig referentiekader.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
B. Alleen stelling 2 is correct.
C. Alleen stelling 3 is correct.
D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 3

Lees het volgende uittreksel uit de Standaard van zaterdag 11 december 2009.

Universiteit Maastricht komt naar Brussel

In het politieke hart van Europa gaat de Universiteit Maastricht postacademisch onderwijs aanbieden over uiteenlopende Europese onderwerpen, zoals Europese besluitvorming en beleidsanalyse, integriteit en ethiek in het openbaar bestuur, beleid tegen witwaspraktijken, Europese gezondheidszorg en mededingingsrecht.

De Universiteit Maastricht sloot daartoe vrijdag een huurcontract af voor een pand aan de Legerlaan, op tien minuten lopen van de Europese Commissie. Het gebouw dient tegelijk als werk- en ontmoetingsplek voor alumni en personeelsleden van de UM. De activiteiten gaan al begin 2010 van start.

De Universiteit Maastricht staat bekend als een internationale universiteit met een duidelijke Europese focus in het onderwijsaanbod. Met opleidingen als European Studies, European Law School, European Public Health en European Public Affairs heeft de UM veel kennis in huis over de thema's waarmee duizenden mensen zich in Brussel dagelijks bezighouden. Het is al de derde locatie buiten Maastricht van de universiteit, na Venlo (Nederland) en Bangalore (India).

Beoordeel in verband met dit artikel de volgende stellingen:

1. De locaties buiten Maastricht verwijzen naar organisatieaspecten op het macroniveau in ons onderwijskundig referentiekader.
2. Het inrichten van postacademisch onderwijs is een beslissing m.b.t. de componenten van het didactisch handelen op het mesoniveau van de Universiteit Maastricht.
3. Alumni zijn actoren in de context op het macroniveau onderwijskundig referentiekader van de Universiteit Maastricht in ons onderwijskundig referentiekader.
4. Dat de Universiteit Maastricht bekend staat als een internationale universiteit met een duidelijke Europese focus is een kenmerk van de actor instructieverantwoordelijke op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 4

Lees het volgende artikel uit Klasse voor Leraren van januari 2010 over student tutoring.

Jonge tutors helpen

Buddy, TutorBabbel, De Katrol of gewoon StudieOndersteuning aan Huis. Allemaal projecten student tutoring. Een universiteit of hogeschool stuurt studenten naar scholen en gezinnen. Daar helpen ze leerlingen die het moeilijk hebben op school: ze leren niet graag of niet goed, ze spreken onvoldoende Nederlands, ze leven in een kansarm gezin waar huiswerk maken niet evident is. De student komt uit de lerarenopleiding of uit een studierichting zoals pedagogie, psychologie of orthopedagogie.

Aanvankelijk was student tutoring vrijwilligerswerk, maar nu maakt het deel uit van een stage of praktijkvak: de studenten krijgen er credits voor. Bovendien doen ze meer dan bijles geven. Ze leren hun tutees leren, krikken hun motivatie op, doen ze positiever over zichzelf denken.

“Student tutors zijn ondersteunende krachten, geen surrogaatleraren”, staat in een pas verschenen onderzoeksrapport van de Koning Boudewijnstichting. Onderzoekers van de Universiteit Gent gingen het effect van student tutoring na. Gaan leerlingen er dankzij hun privéstudent op vooruit? Worden de studenten later betere leraren of begeleiders? En welk voordeel heeft het voor een gewone leraar? Lees op de volgende bladzijden wat 400 leerlingen (tutees) en 250 studenten (tutors) erover denken.

Lees en beoordeel over dit krantenartikel de volgende stellingen:

1. De focus op “leven in een kansarm gezin” verwijst naar kenmerken van de lerende op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
2. Student tutors zijn feitelijk instructieverantwoordelijken op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
3. De Koning Boudewijnstichting is een instructieverantwoordelijke op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
4. Student tutoring wordt beschreven als een component van het didactisch handelen op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 5

Lees volgend krantenuittreksel uit De Standard van 25 november 2009

Pas vier jaar en al geschorst van school

McKenzie Dunkley (4) is meer dan een kapoen: in twee maanden werd hij vier keer van school gestuurd, nu is hij definitief geschorst. Ook Vlaamse scholen krijgen meer probleemkleuters over de vloer — In Groot-Brittannië is een vierjarige kleuter van school gestuurd voor wangedrag. Dat feit verbaast Gerda Bruneel niet. Zij bemiddelt in Vlaanderen bij probleemgevallen. 'Het gebeurt de jongste jaren ook in Vlaanderen almaar vaker dat een school een kleuter wil schorsen.' (...)

Een kleuter die het zo bont maakt op school dat hij ervan gestuurd wordt, voor Gerda Bruneel is het niets nieuws. Zij werkt voor de koepel van het katholiek onderwijs (VSKO) en bemiddelt tussen scholen en ouders over de 'probleemkinderen'. 'Ook in Vlaanderen zijn er kinderen die al op heel jonge leeftijd tegen een definitieve schorsing aankijken', zegt Bruneel. 'Als ik het aantal dossiers vergelijk met zes jaar geleden, zie ik toch een stijging. Het gaat dan om kinderen op de lagere school of zelfs kleuters die een gevaar zijn voor zichzelf en de andere kindjes. Je moet als leerkracht ogen op je rug hebben, en dan nog steken ze van alles uit.'

Beoordeel de volgende stellingen in relatie tot dit krantenuittreksel:

1. De Koepel van het Katholiek Onderwijs (VSKO) is een actor in de context op het macroniveau.
2. Regels die de schorsing bepalen zijn een aspect van de organisatie op het mesoniveau.
3. De verwijzing naar het wangedrag van McKenzie Dunkley gaat over kenmerken van de lerende op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
4. Dat Gerda Bruneel bemiddelt tussen scholen en ouders over de 'probleemkinderen' is een verwijzing naar de organisatie op het microniveau van het onderwijskundig referentiekader.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 6

Lees het volgende artikel uit de Standaard van woensdag 26 augustus 2009

Mieke Van Hecke roept hulp van welzijnssector in

Om de ongekwalificeerde uitstroom uit het secundair onderwijs terug te dringen, moeten scholen ook jeugdwerkers, jeugdpsychologen enzovoort kunnen inschakelen. Dat zegt Mieke Van Hecke van het katholiek onderwijs.

Ongeveer 15 procent van de jongeren verlaat het secundair onderwijs zonder diploma of een andere kwalificatie. De nieuwe Vlaamse minister van Onderwijs Pascal Smet (SP.A) moet dat aandeel volgens het Vlaamse regeerakkoord onder de 10 procent laten zakken.

"Het is een realistische doelstelling", meent Mieke Van Hecke, de directeur-generaal van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs. "De instrumenten om dat te realiseren, zijn er ook. Op de eerste plaats moet de ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen uit het lager onderwijs zo snel mogelijk omlaag, want zij halen vaak niet de eindstreep in het secundair onderwijs. Een groep van jongeren voelt zich ook niet goed op school. Daarin spelen sociaaleconomische, psychologische en emotionele achtergrondkenmerken een rol. Daarom doe ik een oproep tot mensen uit het jeugdbeleid, de jeugdzorg, de integratiesector en de welzijnszorg om die jongeren samen weer enthousiast te maken voor een schoolopleiding."

1. Mieke Van Hecke spreekt hier vanuit de context op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
2. Ongekwalificeerde uitstroom van leerlingen is een uitspraak over kenmerken van de lerenden op het macroniveau van het onderwijskundig referentiekader.
3. De oproep naar "mensen uit het jeugdbeleid, de jeugdzorg ..." is een oproep naar actoren in de context op het mesoniveau in ons onderwijskundig referentiekader.
4. Dat scholen ook jeugdwerkers, jeugdpsychologen enzovoort kunnen inschakelen, is een suggestie om het aantal instructieverantwoordelijken op het macroniveau uit te breiden.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 7

Lees het volgende artikel uit De Morgen van 30 december 2009.

Frank Vandenbroucke schrijft testamentje over onderwijs

Gewezen sp.a-minister Frank Vandenbroucke doorbreekt zijn stilzwijgen en publiceert (...) een testamentje over onderwijs en werk. Daarin geeft hij de punten aan waar zijn opvolgers prioritair werk van zouden moeten maken. (...) In de tekst focust hij op "de grote uitdaging voor onze immigratie-samenleving": het doorbreken van de vicieuze cirkel van sociaal-economische achterstelling in onderwijs en werk van allochtonen.

Voor "Onderwijs" zijn de prioriteiten een hogere deelname van de allochtonen aan kleuteronderwijs en kinderopvang, de taalbeheersing aan het eind van het basisonderwijs, talentontwikkeling in het secundair onderwijs en een snelle uitbouw van het hoger beroepsonderwijs. Pascal Smet heeft dat laatste intussen al op de lange baan geschoven. Bij "Werk" moet dan weer gewerkt worden aan speciale maatregelen voor risicogroepen, aan competenties en de erkenning van niet op school verworven competenties, aan overeenkomsten met de bedrijfswereld over de tewerkstelling van risicogroepen en aan straffen voor wie groepen discrimineert op de arbeidsmarkt.

Beoordeel de volgende stellingen:

1. Taalbeheersing aan het einde van het basisonderwijs wordt gesteld als een aspect van de organisatie op het macroniveau van het onderwijskundig referentiekader.
2. De sociaal-economische achterstelling van allochtonen wordt hier geschetst als een probleem in de context van het onderwijs op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
3. Een hogere deelname van de allochtonen aan kleuteronderwijs en kinderopvang is een kenmerk van de organisatie op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
4. De de erkenning van niet op school verworven competenties is een aspect van de organisatie op het mesoniveau in het onderwijskundig referentiekader.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 8

De associatiewetten keren bij vrijwel alle behavioristische auteurs terug. Lees en beoordeel de volgende concrete toepassingen en beoordeel of de verwijzing naar een concrete associatiewet correct is.

1. "Vuurwerk" roept bij mij het beeld op van gaan stappen en het aansteken van kaarsen op oudejaarsnacht.
We herkennen hier het principe van de contiguiteit.
2. "Champagne" roept bij mij meteen ook het beeld op van een ijskoude recepties en regenachtige party's op oudejaarsavond.
Dit is een toepassing van het principe van de contrasten.
3. Wanneer een medestudent na de kerstvakantie al verwijst naar de lagere werkdruk in de paasvakantie, dan hanteert hij/zij het *principe van de gelijkheid*.
4. Wanneer ik op 5 januari nog een extra pakje krijg van m'n vriendin en ze bedankt me voor mijn pakje, dan past zij het *principe van gelijkheid* toe.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 9

In wat volgt lees je een aantal testitems uit een test over onderwijsopvattingen. Beoordeel vervolgens deze stellingen en geef aan in welke mate de situering in een visie op leren en instructie past.

(http://www.utwente.nl/vop/nieuwsbrief_18/test_onderwijsopvattingen.doc/index.html)

Als het gaat om het stimuleren van een goede, effectieve manier van leren door studenten, denk ik vooral aan:

- a. de kennis van de student zal zich gaandeweg ontwikkelen en daarom dient het onderwijsaanbod zich steeds aan het ontwikkelingsniveau aan te passen.
- b. ervaringen uit de échte praktijk, eventueel in een voor de student aangepaste vorm, zijn van eminent belang voor het leren en voor de motivatie.
- c. studenten gaan een onderwerp pas echt begrijpen, wanneer het vanuit een aantal zeer verschillende invalshoeken wordt bekeken.
- d. studenten leren effectief door veel dingen te proberen, daarbij succeservaringen op te doen en ook nu en dan hun neus te stoten.

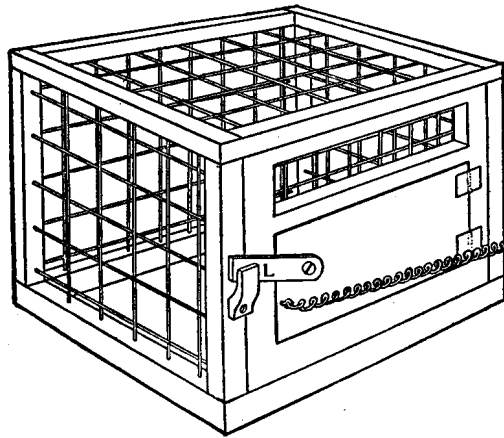
Beoordeel de volgende stellingen naar aanleiding van deze test:

1. Testitem a staat voor een behavioristische opvatting.
2. Testitem b staat voor een behavioristische opvatting.
3. Testitem c staat voor een behavioristische opvatting.
4. Testitem d staat voor een behavioristische opvatting.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 10

Thorndike schuift specifieke wetten naar voren die de behavioristische vise op leren en instructie sterk bepalen. Lees en beoordeel de volgende stellingen over interpretatie van deze wetten.

1. De Law of Exercise staat los van de Law of Effect.
2. De Law of Effect bouwt verder op Associative Shifting.
3. De Law of Readiness bouwt verder op Associative Shifting.
4. Associative Shifting bouwt verder op de Law of Readiness.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 11

Beoordeel de volgende stellingen over een aantal instructie-aanpakken die verder bouwen op het behaviorisme.

1. De effectiviteit van mastery learning is bepaald door het continue oefenen.
2. Contingency contracting is een voorwaarde voor successieve approximatie.
3. Een proctor bij het PSI geeft inhoudelijke ondersteuning.
4. Bij geprogrammeerde instructie mag de lerende fouten maken.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 12

In een bepaalde website worden toepassingen van behaviorisme toegelicht (<http://nl.wikipedia.org/wiki/Gedragstherapie#Basisprincipes>). Bij de stellingen wordt onderzocht in welke mate deze toepassingen bepaalde aspecten van de behavioristische visie weerspiegelen.

Een eerste (...) techniek waarmee de gedragstherapeut de patiënt afleert bang te zijn voor beangstigende situaties. Eerst moet de patiënt lichamelijk ontspannen door middel van ontspanningsoefeningen. Angst en spanning versterken elkaar namelijk. Hij of zij moet zo lang mogelijk ontspannen en dus angstvrij blijven, wanneer hem angstprikkelers worden toegediend. Daarna krijgt de patiënt stap voor stap steeds iets meer beangstigends voorgesteld, dat hij in zijn fantasie moet beleven terwijl hij zo goed mogelijk blijft ontspannen, met hulp van de therapeut. Ten derde wordt de angstwekkende toestand in de praktijk geoefend. Iemand die niet de straat opdurft gaat bijvoorbeeld eerst een klein blokje om met de therapeut samen en dan alleen. Daarna samen een winkel in, en dan alleen. Stap voor stap tot een grotere wandeling alleen mogelijk is.

Flooding betekent letterlijk overstroming. Het idee erachter is dat niemand aan één stuk door bang kan zijn. Op een zeker moment is de angst als het ware op. Zo worden mensen met een enorme angst voor het een of ander net zolang in die beangstigende situatie gehouden tot de angst voorbij is. Bij hoogtevrees wordt bijvoorbeeld een grote hoogte opgezocht waarbij blijkt dat de angst na enige tijd 'uitdooft'. De prikkel (hoogte) raakt op deze manier verbonden met de ervaring van het afnemen van de angst, en met de gevoelens van overwinning die hiermee gepaard gaan en eventueel de positieve reacties van de therapeut of anderen.

Exposure in vivo betekent letterlijk live blootstelling. Bij exposure in vivo wordt een cliënt gevraagd om stapsgewijs zichzelf bloot te stellen aan datgene waar hij het meest bang voor is. Als een cliënt bijvoorbeeld lijdt aan angstaanvallen, dan wordt hij geleidelijk blootgesteld aan de lichamelijke sensaties van zo'n aanval. Hierdoor went de cliënt aan het gevoel een aanval te krijgen, waardoor de angst uitdooft.

Lees en beoordeel de volgende stellingen bij deze aanpak:

- 1 "Flooding" is een duidelijk voorbeeld van het "successieve" bij de approximatie van het gewenste gedrag.
- 2 De uitdrukking "Angst en spanning versterken elkaar." verwijst naar de "law of exercise".
- 3 Bij het "Stap voor stap tot een grotere wandeling alleen mogelijk is" wordt klassieke conditionering toegepast.
- 4 De kern van "flooding" is dat men aan stimulussubstitutie doet.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 13

In wat volgt lees je een aantal testitems uit een test over onderwijsopvattingen. Beoordeel vervolgens deze stellingen en geef aan in welke mate de situering in een visie op leren en instructie past.

(http://www.utwente.nl/vop/nieuwsbrief_18/test_onderwijsopvattingen.doc/index.html)

De inrichting van onderwijsarrangementen (b.v. een cursus, of een module daarin) dient bij voorkeur aan de volgende kenmerken te voldoen:

- a. de studenten op een betekenis manier aan het werk te krijgen zodat wat ze leren ook zinvol is voor later.*
- b. de student dient vooral nuttige authentieke leerervaringen op te doen, en daarmee vervolgens de individuele kennisbasis verder uit te bouwen.*
- c. goede instructie maakt een uitgekiend gebruik van media (video, audio, digitaal) om de verschillende informatiekanalen optimaal te benutten.*
- d. het is nuttig een soort 'wedstrijdje om de beste prestatie' tussen studenten in te bouwen.*

1. Testitem a staat voor een cognitivistische opvatting.
2. Testitem b staat voor een cognitivistische opvatting.
3. Testitem c staat voor een cognitivistische opvatting.
4. Testitem d staat voor een cognitivistische opvatting.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 14

Hieronder zie je een afdruk van een pagina uit een taalmethode Nederlands voor het hoger secundair onderwijs.

3 Schooltaalwoorden				
WOORD	BETEKENIS / SYNONIEM	ANTONIEM	STAMVERWANTE WOORDEN	VASTE WOORDVERBINDINGEN
adequaat (bn)	gepast voor het beoogde doel	inadequaaf ongepast ongeschikt		
het motief (zn) motieven	bewegreden; vaak herhaalde idee, zin, beeld ... in een tekst, film of ander kunstwerk		motivatie	er zijn geen duidelijke motieven voor deze misdaad; een literair motief
de simulatie (zn) simulaties	nabootsing		simuleren	er werd een grote ramp gesimuleerd; computersimulatie
symboliseren (ww) symboliseerde, gesymboliseerd	met een beeld voorstellen		symbool symbolisch	zijn foto symboliseerde zijn aanwezigheid, ook al was hij er niet bij.
het thema (zn) thema's	onderwerp dat men behandelt; grondgedachte van een kunstwerk		thematiek thematisch	het thema van een vergadering het thema van een roman

Beoordeel de volgende stellingen bij deze illustratie die uitgaan van een cognitivistische visie op leren en instructie.

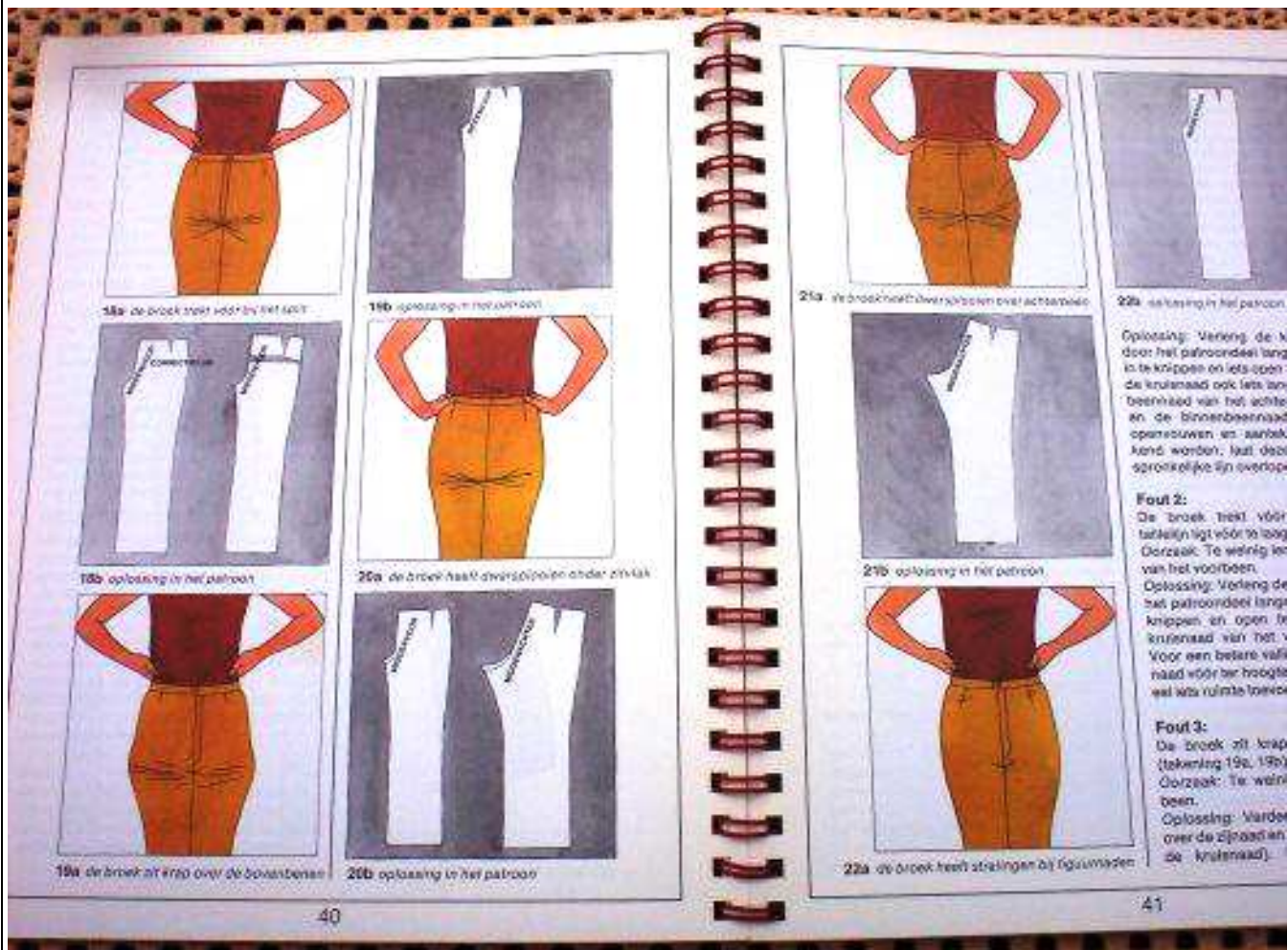
- 1 De afdruk illustreert het modaliteitsprincipe volgens de CTML van Mayer.
- 2 De afdruk illustreert het gebruik van multipele representaties.
- 3 De afdruk voldoet aan het multimedia principe volgens de CTML van Mayer.
- 4 De afdruk illustreert een toepassing van het werken met gelijkenissen en verschillen..

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 15

Bekijk de volgende afdruk uit een handboek voor zelfmaakmode.

Bekijk deze afdruk vanuit cognitivistische theoretische concepten en beoordeel daarbij de volgende stellingen:

1. De schermindeling voldoet aan het modaliteitsprincipe volgens de CTML van Mayer.
2. De schermindeling voldoet aan het multimediaprincipe volgens de CTML van Mayer.
3. De schermindeling voldoet aan het spatial contiguity principe volgens de CTML van Mayer.
4. De schermindeling voldoet aan het temporal contiguity volgens de CTML van Mayer.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
B. Alleen stelling 2 is correct.
 C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 16

Op deze foto zie je bezoekers kijken naar een installatie in het China Science and Technology Museum (Beijing, september 2009). Het gaat om een draaiende opstelling waarin tandwielen, raderen, pistons, cardanassen draaien en op elkaar ingrijpen en zo de principes van overbrenging van beweging weergeven.

We bekijken de ervaring van deze museumbezoekers vanuit een cognitivistische leertheorie.

Beoordeel hierover de volgende stellingen.

1. Dit “kijken” is niet van belang bij de schemaconstructie volgens de cognitivistische opvatting over leren.
2. Dit “kijken” levert een non linguïstische representatie op bij het schema “bewegings-overbrenging”.
3. Dit “kijken” naar de installatie bevordert de organisatie van schema's in het geheugen.
4. Dit “kijken” levert de opbouw van procedurele kennis over bewegingsoverbrenging op.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 17

In een leerpakket over “Mondelinge Presentatievaardigheden” (Luc Degrez) krijgen lerenden, als onderdeel van een leerpakket, videoclips te zien van andere lerenden die een mondelinge presentatie geven.

Hieronder zijn er twee schermafdrucken van wat o.a. in videoclips te zien is.

Vorm/ manier van overbrengen

3. oogcontact

Bert probeert het anders:

Denk...

Kan ik het wel leren?

Iedereen kan het leren door 'oefening' + 'feedback'

Luister maar eens naar de Getuigenis van Bert (student handelswetenschappen) (linkermuisklik in beeld)

Wat kunnen we leren van Bert? Denk even na en klik pas voor de antwoorden!

1. Geloof in verandering!
2. Doe het 'stap voor stap': 1 of 2 aandachtspunten tegelijk
3. Reflecteer zoals Bert: denk na over sterke punten en over veranderingspunten

De lerenden kunnen de videoclips op eigen tempo doorlopen. In het totaal krijgen ze 14 opeenvolgende videoclips te zien. Elke videoclip illustreert bepaalde criteria voor een “goede” mondelinge presentatie (bijv. stemgebruik, contact met publiek, oogcontact, ...).

Sommige videoclips bevatten getuigenissen van lerenden die vertellen over hun aanpak, hun moeilijkheden en hun slagen en mislukken bij het geven van een mondelinge presentatie.

De gebruikers van het leerpakket krijgen stap voor stap evaluatiecriteria aangereikt die ze kunnen gebruiken om de aanpak van de lerenden in de videoclips te beoordelen (bijv. inhoudelijke organisatie van de presentatie, samenvatting geven, stemgebruik, enz.)

Beoordeel de volgende stellingen in relatie tot deze informatie:

1. Om een vicarious experience uit te lokken mogen alleen maar op succesvolle gedragingen gedemonstreerd worden.
2. Geobserveerd gedrag wordt volgens de social learning theory opgeslagen als een symbolische representatie.
3. Volgens de social learning theory hoeft de bekrachtiging na gedrag niet onmiddellijk uitgevoerd te worden.
4. Het kiezen van medeleerlingen als modellen is bepalend voor de motivationele processen in de social learning theory.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 18

Het begrip “schema” is het kernbegrip van het leerproces volgens cognitivisten. We hebben dit begrip uitgebreid belicht in de cursus.

Beoordeel op basis van deze uiteenzetting de volgende stellingen over dit begrip:

1. Schema's spelen zowel bij de declaratieve als de procedurele kennis een rol.
2. Bij de organisatie van kennis in het werkgeheugen worden de propositienetwerken van schema's gevormd.
3. Het schemabegrip vinden we niet terug bij behavioristen en constructivisten.
4. “Concept maps” zijn vergelijkbaar met de “beelden” bij het opbouwen van schema's.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 19

De constructivistische opvatting heeft een lange voorgeschiedenis en hebben we behandeld door een aantal verschillende auteurs te bespreken. Hierover gaat het bij de volgende stellingen bij drie historische voorlopers van het constructivisme: Bruner, Piaget en Vygotsky.

Tegelijkertijd betrekken we dit op de activiteit weergegeven met de volgende foto. Op deze foto programmeert een lerende een robot om te reageren op vragen, licht, het botsen tegen obstakels, ... (eLearning conferentie, Ryadh, april 2009).

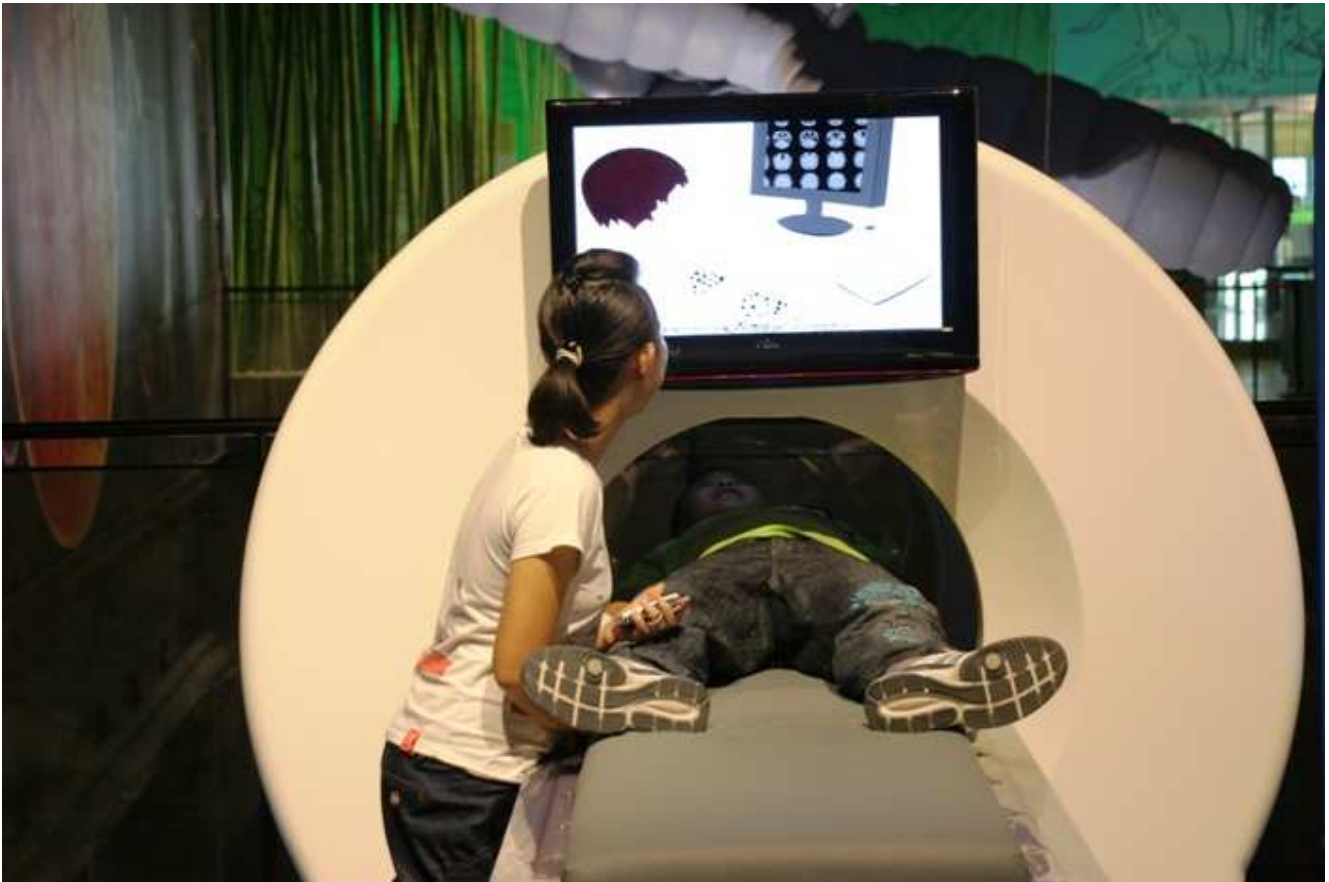
1. Het programmeren van de robot levert een “enactive representation” op volgens Bruner.
2. Een programmeertaal om de robot aan te sturen zou Vygotsky als een “psychological tool” aanduiden.
3. Het programmeren van de robot levert volgens Piaget “physical knowledge” op.
4. Het programmeren van de robot is een voorbeeld van hoe interpersoonlijke kennis (tussen robot en lerende) geïntegreerd wordt tot intrapersoonlijke kennis.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 20

Op onderstaande foto zie je hoe bezoekers in het China Science and Technology Museum een scanner kunnen bekijken (Beijing, september 2009). Ze kunnen erin schuiven en op een computerscherm (nep)weergaven van scanbeelden zien. Beoordeel hierbij de stellingen die aansluiten bij de visie van Vygotsky en Bruner op leren.

1. Het “spelen” met de scanner levert enkel een *iconic representation* op (Bruner).
2. Het “spelen” met de scanner is een voorbeeld van “discovery learning” volgens Bruner.
3. De scanner kunnen we beschouwen als een *psychological tool* volgens Vygotsky.
4. Het “spelen” met de scanner resulteert in “living knowledge” (Vygotsky).

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 21

In de foto zie je hoe een klas van een Islamitische school in Jakarta elk een veiligheidsgordel krijgen om straks in groepjes van twee een touwenparcours te doorlopen hoog in de bomen (Jakarta, juni 2009). Een expert geeft eerst uitleg aan de verschillende groepjes: veiligheidsgordel bevestigen, elkaar beveiligen, hoe touwen gebruiken,
Beoordeel de volgende stellingen die deze activiteit situeren bij een visie op leren en instructie van een bepaalde auteur.

Stellingen:

1. Het elkaar helpen bij het samen doorlopen van het touwenparcours garandeert “mediation” volgens Vygotsky.
2. Het doorlopen van het touwenparcours levert “experiential learning” op volgens de opvatting van Kolb.
3. Het doorlopen van het touwenparcours levert “situated learning” op volgens de opvattingen van Lave & Wenger.
4. Het elkaar helpen bij het doorlopen van het touwenparcours en de expert verwijst naar de aanwezigheid van de “social periphery” in een leerproces.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct**

Vraag 22

Lees volgende tekst over ervaringen van studenten met een project gebaseerd op student tutoring: TutorBabbel. Tutorbabbel is opgezet als een verplicht onderdeel van het studieprogramma voor de studenten eerste master Pedagogische Wetenschappen die optreden als tutor. (...)

De tutees zijn leerlingen uit het vijfde en het zesde leerjaar. De partnerscholen hebben allen gemiddeld 70% GOK-leerlingen. (...) De meerderheid van de leerlingen is van allochtone afkomst en heeft het Nederlands niet als thuistaal.

Reflecties van enkele studenten:

“Elke dinsdagnamiddag trek ik, samen met enkele medestudenten, naar de lagere school. We komen er aan terwijl de reguliere schooldag nog bezig is, want het eerste uur van de sessie valt samen met het laatste lesuur op dinsdagnamiddag.

Ikzelf begeleid drie leerlingen. We zitten daarvoor samen in het klaslokaal van de tutees. De leerkracht is af en toe aanwezig tijdens de TutorBabbelsessies, al heeft hij eigenlijk geen inhoudelijke inbreng. Elke sessie start met een zeer kort informeel moment waarin ik mijn tutees begroet en vraag naar de gebeurtenissen van de voorbije week. Daarna starten we onmiddellijk de sessie, want we hebben meestal veel oefeningen voor de boeg en de tijd is beperkt.

De rode draad doorheen elke TutorBabbelsessie vormt het tutorpakket, een bundel met leermiddelen waarmee de leerlingen belangrijke thema's binnen 'leren leren' kunnen oefenen. Alle aandacht gaat uit naar het verwerven van een goede studiemethodiek, van remediëring is absoluut geen sprake! Omdat 'leren leren' complexe vaardigheden vergt, begint elke sessie met een korte herhaling van waar de vorige sessie over ging en wat de tutee daar precies van opstak.” (...) Naar het einde toe, wordt er steeds voldoende tijd uitgetrokken voor een synthesemoment. Daarin wordt kort herhaald wat tijdens de TutorBabbelsessie gezien werd. De tutees vullen daarvoor een blad in 'dit ga ik onthouden en dit ga ik proberen'.

Beoordeel naar aanleiding van deze tekst de volgende stellingen:

1. In de tekst verwijst men naar de vier processen van experiential learning: actie, ervaren, reflectie, abstractie.
2. De geschetste aanpak garandeert de opbouw van probleemoplossend denken.
3. Tutorbabbel lijkt vooral gericht op het directe instructie van metacognitieve vaardigheden.
4. Tutorbabbel lijkt vooral gericht op het ontwikkelen van zelfregulatie.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 23

Lees deze tekst over digitale didactiek waarbij de aandacht gaat naar het bevorderen van samenwerkend leren via discussiefora (<http://www1.eur.nl/digitaledidactiek/wp/?p=49>).

Aandachtspunten bij de voorbereiding

- *Formuleer een (schrijf)opdracht. Voorbeelden zijn: Laat studenten zelf een casus beschrijven en laat andere studenten feedback geven om de kwaliteit van de casus te verbeteren. Laat studenten een artikel (of een deel van een artikel) schrijven en laat medestudenten daar feedback op geven. Laat studenten een onderzoeksopzet schrijven en laat medestudenten daar feedback op geven.*
- *Maak tijdens het college afspraken met de groep over: Het tijdstip van 'inleveren' van de opdracht in het discussieforum, het aantal te leveren reacties op werk van anderen, wie op wie reactie geeft. Maak eventueel een schema en plaats dat in de tekst van de opdracht in het discussieforum. Nummer bijvoorbeeld de studenten en laat nummer 1 feedback geven op nummer 2 en 3, nummer 2 geeft feedback op nummer 3 en 4 enz. Hoe de opdracht in het discussieforum wordt gezet. Bijvoorbeeld: elke student geeft een nieuwe thread op het forum. De feedback wordt gegeven in een reply. Maak duidelijk welk soort feedback wordt verwacht en aan welke kwaliteiten de feedback moet voldoen. Geef aan of het deelnemen aan opdracht verplicht is en leidt tot een hoger eindcijfer voor de cursus.*

Beoordeel nu de volgende stellingen in relatie tot deze tekst waarbij we nakijken of de aanpak voldoet aan de voorwaarden van Johnson & Johnson (1996):

1. De geschetste aandachtspunten voor samenwerkend leren voldoen aan de voorwaarde voor "positive interdependence".
2. De geschetste aandachtspunten voor samenwerkend leren voldoen aan de voorwaarde voor "take care of the development of interpersonal skills".
3. De geschetste aandachtspunten voor samenwerkend leren voldoen aan de voorwaarde voor "focus on group processing next to academic achievement".
4. De geschetste aandachtspunten voor samenwerkend leren voldoen aan de voorwaarde voor "intertwine face to face contact with group contact".

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 24

Lees volgend artikeluittreksel over “leren leren” uit Klasse voor Leraren 100 (p. 49-53) van december 1999.

- *Een agenda moet een werkinstrument zijn en niet alleen een officieel document. Leerlingen kunnen er bijvoorbeeld in potlood in schrappen wat klaar is, schrijven hoe ze zich bij een bepaalde taak voelden, hoelang ze eraan werkten, wat ze nog plannen. De agenda kan zo waardevolle inzichten geven zowel voor de leerling zelf als voor de leerkracht en de ouders.*
- *Niet alle toetsen moeten voor punten. Leerlingen worden best procesmatig begeleid. Niet de punten zijn belangrijk, maar wel de vraag hoe goed de leerstof verwerkt is en waar de knelpunten zitten. Een leerling moet na een oefening inzicht hebben in het soort fouten dat hij maakt en weten hoe hij die de volgende keer kan vermijden. Dan pas is de leerling echt vaardiger geworden en krijgt hij greep op het proces.*
- *Is het rapport product- of procesgericht? Staat er 'Taal 6,5' of 'Katrien is in staat woorden met gesloten lettergreep correct te spellen.' Een cijferrapport lijkt misschien makkelijker, maar het versterkt de idee dat enkel cijfers, resultaten dus, belangrijk zijn, en dat vooruitgang enkel in de vorm van betere cijfers zichtbaar kan zijn. Ouders vragen vaak naar cijfers. Mits duidelijke communicatie met de ouders zullen ook zij een procesrapport appreciëren.*

Beoordeel de volgende stellingen naar aanleiding van dit tekstfragment:

1. In de tekst wordt verwezen naar minimaal drie fase/vragen die aansluiten bij de beertjes van Meichenbaum.
2. De drie cyclische processen uit self regulated learning worden in dit uittreksel geïllustreerd: forethought, self-reflection, performance and volitional control.
3. Bij het geschetste gebruik van een agenda staat metacognitieve kennis centraal.
4. Bij de adviezen m.b.t. toetsen staan metacognitieve taakvariabelen centraal.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 25

Volgens de taxonomie van Brown stuurt metacognitie verschillende regulatieprocessen aan. Beoordeel de volgende voorbeelden en hun ordening volgens de taxonomie van Brown.

1. Ik vroeg bij mezelf: "Blijf ik wel een overzicht behouden van wat ik aan het lezen ben?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie evalueren.
2. Ik stelde mij de vraag: "Hoe goed ben ik in het lezen van Engelstalige artikels?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie evalueren.
3. Ik dacht bij mezelf "Hoe kan ik deze tekst grondig verwerken?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie voorspellen.
4. Ik dacht bij mezelf "Begrijp ik wel alles wat ik hier lees?"
Dit verwijst naar de metacognitieve strategie monitoren.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 26

We hebben twee taxonomieën bestudeerd bij het begrip metacognitie en modellen voor problem solving. Beoordeel de volgende stellingen die deze modellen en taxonomieën vergelijken.

1. De regulatiestrategieën in de taxonomie van Brown sluiten aan op de stappen in de IDEAL heuristiek.
2. "Metacognitive experiences" bij Flavell komen overeen met een type metacognitieve kennis bij Brown.
3. De vier stappen in het problem solving model van Wallas kunnen we zien als vormen van metacognitieve kennis (strategische variabelen) bij Flavell.
4. Wat betreft de "soorten" kennis, zijn problem solving modellen beperkter dan de taxonomieën voor metacognitie.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 27

In een studietekst wordt de metacognitie geactiveerd door het toevoegen van “metacognitive cues” (hints, suggesties en/of vragen). Lees en bepaal de mate waarin de volgende cues correct aangeduid worden volgens de taxonomie van Brown:

1. “Je zult achtereenvolgens zes verschillende auteurs verkennen. Heb je al een idee hoe je het overzicht hierbij zult behouden?”
Dit lokt metacognitieve regulatie via planning uit.
2. “Is dit iets wat je normaal gemakkelijk instudeert?”
Dit lokt metacognitieve regulatie via planning uit.
3. “Kan je alles wat je gelezen hebt alvast in een schema plaatsen?”
Dit lokt metacognitieve regulatie via evalueren uit.
4. “Er zullen in deze tekst nog drie andere theorieën besproken worden. Hoe zal je hier mee omgaan?”
Dit lokt metacognitieve regulatie via monitoring uit.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
B. Alleen stelling 2 is correct.
C. Alleen stelling 3 is correct.
D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 28

We hebben verschillende modellen behandeld rond onderwijskundig ontwerpen. Beoordeel de volgende stellingen over dit thema.

1. Systeemmodellen en standaardmodellen leggen de nadruk op iteraties in het ontwerpproces.
2. Het 4CID model, ontwikkeld door van Merriënboer, is specifiek uitgewerkt voor het verwerven van omvattende declaratieve kennis.
3. Hedendaagse modellen verschillen enkel van vroegere modellen doordat ze de nadruk leggen op een taakanalyse.
4. Bij het Critical Events model staat de evaluatie op het einde van het ontwerpproces centraal.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
B. Alleen stelling 2 is correct.
C. Alleen stelling 3 is correct.
D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 29

Situeer de volgende ontwerpstappen in het IDI-model van het "Instructional Design Institute". Een ontwikkelteam ontwerpt een instructiepakket om kinderen in opvangcentra te leren optellen en aftrekken (aanvankelijk rekenen).

1. Er wordt gezocht naar realistische contexten - die passen bij de doelgroep - voor het aanleren van optellen en aftrekken. *Dit hoort bij IDI-stap 5.*
2. De resultaten worden verkend van onderzoek naar aanvankelijk rekenen bij kinderen in gevangenissen. *Dit hoort bij IDI-stap 1.*
3. Vragenlijsten worden ontwikkeld om de mening te kennen van leerkrachten die het pakket zullen uittesten. *Dit hoort bij IDI-stap 7.*
4. De wiskundetoetsen van kinderen die het pakket hebben doorlopen worden geanalyseerd en vergeleken met resultaten van leerlingen in gewone scholen. *Dit hoort bij IDI-stap 7.*

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 30

Situeer de volgende ontwerpstappen in het IDI-model van het "Instructional Design Institute". *In het SPION project worden tools en oplossingen ontwikkeld om jonge kinderen leren om te gaan met social software (zie bijv. Facebook, chatrooms, gebruik webcams, LindedIn, ...). Naast de bedreiging van privacy, wil het project ook gevaren m.b.t. ongewenste sociale contacten, cyberpesten, piraterij, cyberseks, ... aanpakken.*

Beoordeel in welke mate de volgende ontwerpstappen voor de tools en oplossingen correct gesitueerd worden in het IDI-model:

1. De onderzoekers analyseren de bevindingen van een Gents onderzoek waarin slecht 13,7% van ondervraagde kinderen géén onveilig Internetgebruik rapporteert. *Dit hoort bij IDI-stap 1.*
2. Er wordt beslist om naast technologische oplossingen (bijv. filter- en blokkeringssoftware) ook spelletjes te ontwikkelen voor kinderen, infobrochures voor ouders en leerkrachten en een professionaliseringsaanbod voor websiteontwikkelaars. *Dit hoort bij IDI-stap 6.*
3. De juridische basis wordt in kaart gebracht om te bepalen waaraan oplossingen/tools moeten voldoen om veilig gebruik van het Internet te garanderen. *Dit hoort bij IDI-stap 3.*
4. De ontwikkelaars interviewen vrijwilligers van de kinder- en jongerentelefoon over hun ervaringen met meldingen rond negatieve gevolgen van social software. *Dit hoort bij IDI-stap 2.*

Maak een keuze uit de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 31

Lees volgend uittreksel uit de Knack van 17 november 2009. Het gaat om een interview met een kritische socioloog over de fundamentele keuzes bij de invulling van schoolcurricula.

"Gelukstraining op school is pure tijdverspilling"

Het belangrijkste wat scholen moeten doen is niet vakken geven en kennis in kinderhoofden proberen te proppen, maar jonge mensen 'vaardigheden' voor het echte leven aanreiken. Klinkt deze opvatting u bekend in de oren? De Britse socioloog Frank Furedi vindt ze funest en gevaarlijk.

FRANK FUREDI: Als je het over de problemen van het intellectuele leven in het algemeen wilt hebben, dan kun je eigenlijk niet anders dan eerst eens naar de scholen en het onderwijs te kijken, ontdekte ik. Ik kreeg en krijg namelijk zelf steeds meer studenten te zien die bij mij sociologie komen studeren, maar nooit van de Reformatie gehoord blijken te hebben, maar een schimmige notie hebben van de Industriële Revolutie, enzovoort - op die manier kun je natuurlijk onmogelijk de moderniteit gaan bestuderen. De problemen waar ik het in dat vorige boek over had, vloeien direct voort uit de rest van het onderwijs, uit de onderbouw. Wat gaat daar dan mis?

FUREDI: Kijk, ik ben er erg voor dat de school wordt gebruikt om jonge mensen te socialiseren, en ik vind het best als de school hen ook klaarstoomt voor de economie - zolang dat alles maar geschraagd wordt door de opvatting dat naar school gaan, leren, kennis, ook op zichzelf belangrijk en waardevol is. (...) Praktische opleiding is in de plaats gekomen van zogeheten 'academisch' onderwijs - dat lijkt een vies woord te zijn geworden - en 'vaardigheden' zijn belangrijker geworden dan de intellectuele inhoud van lessen.

Beoordeel nu de volgende stellingen naar aanleiding van deze tekst:

1. In deze tekst vindt Furedi een sociale melioristische benadering "*funest en gevaarlijk*".
2. Furedi pleit in deze tekst heel sterk om bij de invulling van een curriculum zeker ook een *humanistische visie* te volgen.
3. De nadruk op "jonge mensen 'vaardigheden' voor het leven aanreiken" past bij een *ontwikkelingspsychologische visie* op curriculumontwikkeling.
4. Een academische opleiding nastreven staat voor een *sociale efficiëntiebenadering* voor het curriculum.

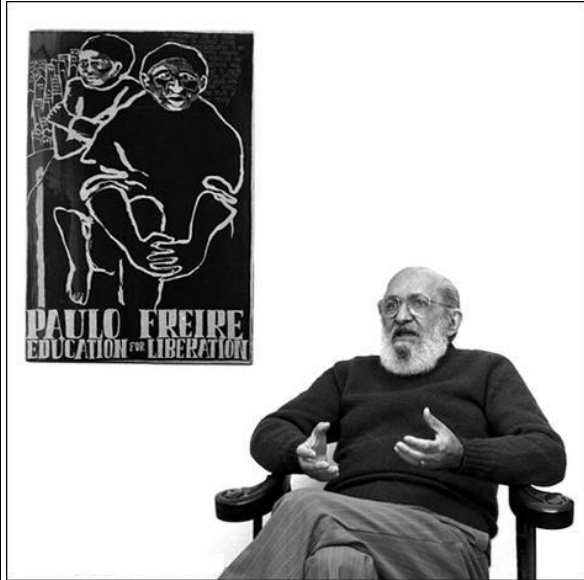
Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 32

Lees volgend uittreksel over kritische pedagogiek.

(http://revolutionairlinks.hyves.nl/forum/2124989/YJ7N/Artikel_Kritische_pedagogiek_en_de_Pedagogie_van_de_onderdrukten/)

Freire noemt de traditionele opvoeding 'depositair onderwijs' wat men ook wel Freire's 'bank-concept van de opvoeding' kan noemen; zij versterkt slechts de gevestigde orde. In plaats van het communiceren met de leerlingen geeft de leraar deposito's die de leerlingen geduldig in ontvangst moeten nemen. Ze worden niet in staat geacht meer te doen dan die te ordenen en op te stapelen. Dit 'bank-concept' is de weerspiegeling van de dichotomische onderdrukkende samenleving: de leraar weet alles en de leerlingen weten niets; de leraar denkt, en over de leerlingen wordt gedacht; de leraar spreekt en de leerlingen luisteren braaf. Het succes van deze methode is afhankelijk van de bereidwilligheid om te slikken. Wie zich niet bereidwillig laat volstoppen zal dus zogenaamd 'onontwikkeld' blijven. Freire gaat op zoek naar een methode die bewustmakend is en komt aldus tot het grondprincipe van zijn pedagogische theorie.

Beoordeel naar aanleiding van de tekst de volgende stellingen:

1. De onderdrukkende invloed van het curriculum is een voorbeeld van de werking van een nulcurriculum.
2. De alternatieve aanpak van Freire legt de nadruk volledig op lokale gecontextualiseerde inhoud voor het curriculum.
3. De tekst illustreert hoe leerkrachten "bewustmaken via dialoog".
4. In de tekst wordt verwezen naar "generatieve thema's".

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 33

Beoordeel of de volgende leerdoelen goed geordend zijn volgens de taxonomie van De Block.

1. Spontaan het Internet raadplegen wanneer je iets niet terugvindt.
Dit kunnen we ordenen als het "integreren van een methode".
2. Het recept voor kruimeldeeg kunnen neerschrijven.
Dit kunnen we ordenen als het "toepassen van een methode".
3. Een gedicht van Goethe kunnen voordragen op een examen.
Dit kunnen we ordenen als het "toepassen van een feit".
4. Tijdens een ziekenhuisstage empathisch luisteren naar een kankerpatiënt.
Dit kunnen we ordenen als het "inzien van een attitude".

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 34

De kwaliteit van de evaluatie kan op verschillende manieren benaderd worden. Lees en beoordeel de volgende stellingen over kwaliteitscriteria bij de evaluatie.

1. Wanneer een student volledig beoordeeld wordt op basis van zijn/haar medewerking tijdens een les, dan wordt de *authenticiteit* van de toetsing benadrukt.
2. Wanneer we het examen voor onderwijskunde zouden baseren op de bijdragen aan de discussiegroepen/wiki's in plaats van een schriftelijk examen in deze zittijd, dan staat de recentheid als kwaliteitseis ter discussie.
3. Wanneer stagestudenten een examen bekritisieren omdat hun beoordeling enkel gebaseerd is op hun stageverslag dan verwijst hun kritiek naar de *validiteit* van de evaluatie.
4. Wanneer we de vaardigheid in het toedienen van medicatie aan bedlegerige patiënten gebaseerd wordt op videoclips, dan roept dit vragen op over de *betrouwbaarheid* van dit examen.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 35

Bij het thema "Evaluatie" kunnen we verwijzen naar de publicatie van J. Hattie (2009) over de effectiviteit van processen en variabelen voor het bereiken van leerresultaten bij leerlingen. Eén van de analyses focust op de invloed van de thuiscontext (Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of over 800 Meta-Analysis relating to Achievement*. Milton Park, Oxon: Routledge)

Table 5.1 Summary information from the meta-analyses on the contributions from the home

Home	No. metas	No. studies	No. people	No. effects	d	SE	CLE	Rank
Socioeconomic status	4	499	176,915	957	0.57	0.016	40%	32
Welfare policies	1	8	—	8	-0.12	0.030	-8%	135
Family structure	13	845	10,147,912	1,733	0.17	0.032	12%	113
Home environment	2	35	5,831	109	0.57	—	40%	31
Television	3	37	1,022,000	540	-0.18	—	-12%	137
Parental involvement	11	716	320,000	1,783	0.51	0.178	36%	45
Home visiting	2	71	—	52	0.29	—	20%	89
Total	36	2,211	11,672,658	5,182	0.31	0.058	22%	—

Beoordeel de stellingen bij deze tabel vanuit het thema evaluatie.

1. Dit overzicht bewijst dat evaluatie betrekking heeft op alle aggregatieniveaus in het onderwijskundig referentiekader.
2. Dit overzicht geeft voorbeelden van de evaluatie van de invloed van variabelen en processen in de context en wat betreft de kenmerken van de lerende in het onderwijskundig referentiekader.
3. De lijst bevat variabelen en processen die aansluiten op een evaluatie van de invloed van de organisatie in het onderwijskundig referentiekader.
4. Dit overzicht illustreert de evaluatie van de invloed van didactische processen op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
B. Alleen stelling 2 is correct.
 C. Alleen stelling 3 is correct.
 D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 36

Bij de evaluatie op het mesoniveau werden nogal wat nieuwe begrippen geïntroduceerd. De volgende stellingen passen al dan niet correct deze begrippen toe.

1. Het CIPO-model benadrukt de added value van scholen.
2. Performance indicatoren verwijzen naar de opbrengsten van onderwijs in termen van leerresultaten van leerlingen.
3. De “added value” van scholen verwijst naar de positieve invloed die scholen hebben, los van de achtergrondkenmerken van lerenden.
4. Schoolontwikkeling verwijst naar ontwikkelkansen die scholen krijgen dank zij de schoolautonomie.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 37

Beoordeel de volgende stellingen over assessment en evaluatie:

1. “Assessment” verwijst naar het toekennen van een score aan een prestatie.
2. In een normgerichte aanpak bepaalt men slagen/niet slagen bepalen op basis van een vooropgestelde score.
3. Het bepalen van een “bench” betekent dat men de grens vastlegt voor slagen/niet slagen.
4. Een ranking is een voorbeeld van een criteriumgerichte benadering.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.**
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 38

Lees en beoordeel de volgende stellingen over het objectivisme en het constructivisme:

1. Het constructivisme stelt alle aangereikte kennis in vraag.
2. Leren door observeren van een expert leidt tot een objectivistische benadering van kennisopbouw.
3. Taal is niet belangrijk in een objectivistische benadering van kennisopbouw.
4. Bij het objectivisme verwijst kennisverwerving naar externe grijpbare kennis.

Welke stelling is correct? Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.**

Vraag 39

Lees volgend uittreksel uit het rapport van Koning Boudewijnstichting, mei 2009 (978-90-5130-662-0): De sociale lift blijft steken. De prestaties van allochtone leerlingen in de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap. In deze publicatie worden de resultaten van het PISA onderzoek verder ontleed.

(p.7)

Er zijn een aantal opmerkingen te maken op basis van de analyses die de verschillen hebben onderzocht tussen de autochtone en de allochtone leerlingen en de analyse van de gemiddelden met diverse sociaaldemografische variabelen.

Gender lijkt geen cruciale rol te spelen bij de verklaring van de verschillen tussen allochtone en autochtone leerlingen.

De taal speelt wel een belangrijke rol, vooral in Vlaanderen. Leerlingen die thuis de taal van de test spreken, hebben meestal betere resultaten dan leerlingen die thuis een andere taal spreken. Maar zelfs wanneer de allochtone leerlingen thuis dezelfde taal spreken als de autochtone leerlingen, blijken hun resultaten nog altijd minder goed te zijn dan die van de autochtone leerlingen. Als we kijken naar de verschillende onderwijstypes, behalen leerlingen in het technische of beroepsonderwijs lagere scores dan de leerlingen in het algemeen onderwijs. De verschillen tussen autochtone en allochtone leerlingen blijven evenwel bestaan in alle onderwijstypes. We hebben ook aangetoond dat de sociaaleconomische situatie van het gezin een duidelijke invloed heeft op het niveau van de prestaties: in de beide Belgische gemeenschappen geldt het principe dat de leerlingen betere resultaten behalen in de tests naarmate zij afkomstig zijn van een hoger sociaaleconomisch niveau. Omdat intelligentie uiteraard gelijkmatig verdeeld is over alle lagen van de samenleving (arme kinderen zijn niet minder intelligent dan rijke kinderen), tonen deze cijfers eens te meer dat onze samenleving en ons onderwijssysteem nog altijd voor de uitdaging van de democratisering van het onderwijs staan.

Beoordeel nu de volgende stellingen naar aanleiding van dit artikeluittreksel.

1. Intelligentie blijkt volgens dit artikel de negatieve gevolgen van de sociaal-economische achtergrond te compenseren.
2. De resultaten van het PISA onderzoek geven informatie over enkele componenten van het didactisch handelen op het macroniveau in het onderwijskundig referentiekader.
3. De thuistaal wordt hier gezien als een meer invloedrijk leerlingenkenmerk dan hun sociaal-economische achtergrond.
4. De PISA-onderzoeken zijn een vorm van normgerichte toetsing omdat ze vergelijkingen maken op basis van gemiddelde prestaties.

Kies nu één van de volgende antwoordalternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.
- B. Alleen stelling 2 is correct.**
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Vraag 40

Lees volgend uittreksel uit Klasse voor Leraren van November 2009.

Ze sluipen niet meer vermomd naar de speelplaats

“Ze sluiten zich niet op zoals bij de vorige doorlichting. Het gaat er opener en eerlijker aan toe”, zegt directeur Gerd Van den Broeck. Zijn school, PITO Stabroek, kreeg inspecteurs op bezoek. Sinds kort lichten die scholen gedifferentieerd door.

Wat is er veranderd? Voelen leraren en directeurs zich nu meer op hun gemak?

Thierry De Vos: “Tot 2009 kregen scholen maanden vooraf een uitgebreide vragenlijst. Nu vragen we minder vooraf. We doen een vooronderzoek op basis van vroegere controles en cijfergegevens uit het ‘datawarehouse’. Dat is een nieuwe, centrale databank met per school cijfers over het aantal leerlingen, het aantal zittenblijvers, schoolse achterstand en GOK-leerlingen, het personeelsverloop.”

Wouter Schelfhout: “Nieuw daarin zijn de referentiegroepen. Dat zijn scholen die je beter met elkaar kunt vergelijken, omdat ze bijvoorbeeld allemaal in een stad liggen. We gaan na hoe de school die we willen doorlichten staat tegenover andere, gelijkaardige scholen.”

Thierry De Vos: “Dat vooronderzoek duurt drie dagen en geeft ons een globaal beeld van de school. We analyseren de bronnen en bezoeken de school. Zo bepalen we de sterke en zwakke punten. Daaruit distilleren we een voldoende brede doorlichtingsfocus: twee of meer vakken of leergebieden, een nieuwe studierichting, het talenbeleid... De focus kan voor elke school anders zijn. We lichten de school niet meer integraal door, maar gedifferentieerd.”

Wouter Schelfhout: “We willen geen scholen ‘pakken’. Maar pijnpunten moeten we blootleggen.

Beoordeel nu de volgende stellingen naar aanleiding van dit artikeluittreksel.

1. Het vergelijken van scholen met gelijkaardige scholen sluit aan bij de CIPO-aanpak die gevolgd wordt bij evaluatie op het mesoniveau.
2. De uitgebreide vragenlijst die scholen vooraf invullen is een vorm van peer evaluatie op het mesoniveau.
3. De basis van de evaluatie (doorlichting) van scholen op het mesoniveau is het leerplan dat door elke school specifiek kan gekozen en toegepast worden.
4. De zin “*We willen geen scholen ‘pakken’. Maar pijnpunten moeten we blootleggen*”, verwijst naar het volgen van een schooleffectiviteitsbenadering.

Kies één van de volgende alternatieven:

- A. Alleen stelling 1 is correct.**
- B. Alleen stelling 2 is correct.
- C. Alleen stelling 3 is correct.
- D. Alleen stelling 4 is correct.

Studentennummer:

Naam:

Even nadenken?

- Heb je bij alle vragen voldoende nagedacht over de kennisbasis bij kernbegrippen, theorieën en voorbeelden?
- Heb je eventueel die kennisbasis wat gereconstrueerd aan de hand van schema's of tabellen in dit antwoordboekje?
- Heb je het juiste antwoord overgebracht op het roze scoreformulier? Bij ALLE vragen?
- Heb je alles ook in het net overgeschreven in de tweede kolom?
- Ben je niet vergeten op elk blad je studentennummer in te vullen?